


IREA
Irana Esperanto-Asocio

# IRANA ESPERANTISTO

# پیام سبزاندیشان

Kultura sezon-revuo en la persa kaj Esperanto
N-ro: 24, Dua Serio, Vintro 2018

فصلنامه‌ی فرهنگی دوزبانه‌ی فارسی و اسپرانتو
شماره ۲٤، دوره دوم، زمستان ۱۳۹٦






## پنجمین کنگره اسپرانتو ایران

۲۳ و ۲٤ فروردین ۱۳۹۷

## La kvina Irana Esperanto-Kongreso

La 12-a ĝis la 14-a de Aprilo 2018

*Je la nomo de Dio*

IRANA ESPERANTISTO

Pajam-e Sabzandiŝan
(Mesaĝo de Verdpensuloj)
ISSN 1728-6174

IRANA ESPERANTISTO
Kultura kaj sendependa sezon-revuo internacia
Dua serio, N-ro 24, Vintro 2018

Bonvenas eseoj, artikoloj, raportoj kaj kontribuaĵoj kondiĉe ke ili ne estu publikigitaj antaŭe. Bonvenas kultur-temaj kontribuaĵoj ĉu en Esperanto ĉu en la persa.

***



به نام خداوند جان و خرد

پیام سبزاندیشان

فصل‌نامه‌ی پژوهشی - فرهنگی دوزبانه‌ی فارسی و اسپرانتو

دوره دوم، شماره بیست و چهارم، زمستان ۱۳۹۶
شماره استاندارد بین‌المللی (ISSN):
۱۷۲۸-۶۱۷۴
تاریخ انتشار نخستین شماره: پاییز ۱۳۸۱



گرافیک وحروفچینی: سبزاندیشان

نشانی‌ها:
پایگاه اینترنتی: www.espero.ir
پست الکترونیک: info@espero.ir

**همکاران تحریریه این شماره:**

- ❋ حمزه شفیعی
- ❋ نازی صولت
- ❋ سیمین عمرانی
- ❋ امیر فکری
- ❋ منیره فهمی

**Mallongigoj uzitaj en ĉi tiu numero**

ILEK: Irana Literatura Esperanto Konkurso
IREA: Irana Esperanto-Asocio
IREJO: Irana Esperantista Junulara Organizo
IREK: Irana Esperanto-Kongreso
IRLEI: Irana Ligo de Esperantistaj Instruistoj
UK: Universala Kongreso

**Kontribuantoj ĉi-numere**

- * Simin Emrani
- * Monire Fahmi
- * Amir Fekri
- * Hamzeh Shafiee
- * Nazi Solat





**Kovrila Paĝo:**

Irana Esperantisto, 15 jaroj pasis.

**Lasta Paĝo:**

La 5-a Irana Esperanto Kongreso

**طرح روی جلد:**
پیام سبزاندیشان ۱۵ ساله شد.
**طرح پشت جلد:**
پنجمین کنگره اسپرانتوی ایران



# En ĉi tiu numero:

# در این شماره:





## Antaŭ ol ĉio...

La revuo estis tute preta kaj mi intencis fari la PDF version de ĝi por sendi al la kontrolantoj por revizio antaŭ publikado. Subite mia filino pasis preter la komputilo kaj kaŭzis ke la drato de ekstera disko, en kiu mi havis la tutan esperantan arkivon, eliĝu kaj apartiĝu de la komputilo. Kaj poste la tuta disko difektiĝis! La komputilo ne plu konis la diskon kaj ŝajnis ke la disko estas ne plu uzebla. Sendante la diskon al riparejo, oni diris ke la ĝia kapeto (head)estas difektita kaj bezonatas tempo por trovi similan kapeton kaj anstataŭigi ĝin. Kaj ili avertis ke por eltrovi la datumojn sur la disko post fizike ripari la diskon, ne eblas garantii ke la datumoj reatingeblos. Kion mi faru? Eble ĉio perdiĝis aŭ multon da tempo mi devus atendi.

Mi rekomencis prepari la revuon kaj dum kelkaj tagoj ĝi denove repretiĝis. Nun vi povas legi kaj eble ĝui ĝin, kvankam mi certas ke abundas la eraroj kaj korektendaĵoj kaŭzitaj pro la hasto en prepari ĝin.

Necesas ke mi pardonpetu pro la malfrua apero de la revuo kaj permesu ke tre baldaŭ komencos prepari la postan numeron.

La kovrilpaĝo de tiu ĉi numero rememorigas nin pri la unua numero de la revuo antaŭ 15 jaroj. 40 numeroj estas publikigitaj dum ĉi tiuj jaroj. Ni ĉiuj helpu ke la revuo pli kaj pli konatiĝu kaj prosperu.

La kvina Irana Esperanto-kongreso okazos post malpli ol unu monato. Ne forgesu ke la evento estas la plej grava landskala kunveno de esperantistoj en kiu eblas renkonti kaj interparoli kun aliaj samideanoj facile kaj sen vojaĝi eksterlande. Ni atendas viziti vin en la kongreso.

Via; Hamzeh Shafiee

## قبل از هر چیز...

پانزده سال از آغاز انتشار سبزاندیشان گذشت. در طی این پانزده سال، چهل شماره (۱۶ شماره چاپی و ۲۴ شماره نسخه اینترنتی) با قریب به ۱۲۰۰ صفحه مطلب توانسته است این مجله را به عنوان تنها نشریه رسمی اسپرانتو در ایران به خوبی شناسانده و جایگاه ویژه‌ای برای آن فراهم نماید.

بروز مشکل خرابی در هارددیسک حاوی مجله دقیقا در روزی که کلیه کارهای مجله پایان یافته و آماده ارسال جهت بازبینی و ویرایش بود، باعث شد که مدتی را به انتظار و امید تعمیر هارد سپری کرده و پس از ناامیدی از رفع خرابی قبل از پایان سال، دوباره دست به کار تهیه مجله شوم. بابت این مشکل و تاخیر در انتشار مجله از همگی عذرخواهی می‌کنم.

قسمت زیادی از مطالب این شماره مجله، توسط دوست خوب و گرامی‌مان، آقای فکری تهیه شده است. لازم می‌دانم در اینجا از همکاری بسیار باارزش ایشان در تهیه و ارائه مطلب قدردانی نموده و برایشان موفقیت و توفیق روزافزون آرزو نمایم.

و سرانجام اینکه سال ۱۳۹۶ نیز با همه فراز ونشیب‌هایش به پایان رسید و اکنون در آغاز سال جدید قرار داریم. نخستین گردهمایی اسپرانتودانان ایران در سال جدید در پنجمین کنگره اسپرانتوی ایران خواهد بود که در همین‌جا از شما دعوت می‌کنیم چنانچه هنوز برای حضور در این همایش ثبت‌نام ننموده‌اید با مراجعه به سایت انجمن و تکمیل فرم ثبت‌نام موجبات برگزاری هرچه بهتر و باشکوه‌تر این کنگره را فراهم آورید.

برای همگی سالی شاد و سرشار از موفقیت آرزومندم.

با احترام، حمزه شفیعی




# FELIĈAN NOŬRUZON!

# La kvina Irana Esperanto-Kongreso

La 12-a ĝis la 14-a de Aprilo 2018

# پنجمین کنگره اسپرانتو ایران

۲۳ و ۲۴ فروردین ۱۳۹۷

با برنامه‌های گل‌گشت نیم‌روزه و یکروزه

La 5a Irana Esperanto-Kongreso
Temo: *Lumigi Novajn Vojojn*





Aprilo

**12–13: Irana Esperanto-Kongreso (IREK-5)** en Tehrano. En IREK partoprenas kaj irananoj kaj eksterlandanoj. Esperantistoj de la tuta lando kunvenas, prelegas, komunikas novaĵojn pri sia regiono, okazigas aŭkcion, sesion de paroligado... En la lasta tago okazos ekskurso al la norda parto de Irano.
Irana Esperanto-Asocio, 31.#29. Gxang str. Tehran, Irano.
*http://www.espero.ir*



**28: PRINTEMPaS** en la Esperanto-Greziljono, Baugé, Franci...

درج خبر پنجمین کنگره اسپرانتوی ایران در شماره مارس مجله اسپرانتو ارگان سازمان جهانی اسپرانتو UEA

محل برگزاری کنگره
آدرس: بلوار فردوس غرب، خیابان سازمان برنامه جنوبی، کوچه شهید رضایی، طبقه دوم

La Kongresejo
Adreso: Tehran, Bulvare Ferdos Gharb, Khiaban Sazeman Barname Ghonubi, Kuche Shahid Rezaeei

Por pliaj informoj kaj aliĝo, vizitu la retpaĝaron de Irana Esperanto Asocio:

**www.espero.ir**

برای اطلاعات بیشتر و ثبت‌نام در کنگره به سایت انجمن مراجعه فرمایید.

UEA
Universala Esperanto-Asocio
En oficialaj rilatoj kun UN kaj Unesko

Internacia
TAGO de la GEPATRA LINGVO
21a de februaro 2018

## بزرگداشت روز جهانی زبان مادری

اسپرانتودانان جهان، امسال نیز همانند سال‌های گذشته، روز جهانی زبان مادری را گرامی داشتند. روز ۲۱ فوریه (دوم اسفند) از طرف یونسکو به عنوان روز جهانی زبان مادری نامگذاری شده است. نامگذاری این روز در کنفرانس عمومی یونسکو در سال ۱۹۹۹ به منظور کمک به تنوع زبانی و فرهنگی انجام شده است.

اما اینکه در رابطه با حفظ و پاسداری از زبان مادری، اسپرانتو چه نقشی می‌تواند داشته باشد موضوعی است که مورد توجه بسیاری از اسپرانتودانان قرار گرفته است. در واقع دو هدف ارزشمند نامگذاری روز جهانی زبان مادری، یعنی "چندزبانگی" و "حق هر کس برای سخن گفتن به زبان مادری" همان ارزش‌هایی هستند که اسپرانتو نیز از آنها دفاع می‌کند. اسپرانتودان‌ها نمی‌خواهند هیچ زبانی حذف شود، بلکه می‌خواهند که همه زبان‌ها در عین احترام به سخن‌گویان آنها و فرهنگشان حفظ شوند و عدالت زبانی برقرار شود. یک زبان بی‌طرف و صلح‌آمیز می‌تواند به همگان این امکان را ببخشد که در عین حفظ زبان مادری و فرهنگ بومی، ابزاری برای ارتباطات در سطح بین قومی و بین‌المللی در دست داشته باشند.

امسال پوسترهای ویژه روز جهانی زبان مادری توسط اسپرانتودانان به ۴۰ زبان زنده دنیا تهیه شده و در سطح وسیعی مورد استفاده قرار گرفتند. جهت مشاهده و بهره‌برداری از این پوسترها می‌توانید به آدرس زیر مراجعه فرمایید:

**http://www.linguistic-rights.org**

Uzante la internacian lingvon, **Esperanto**, ni respektas kaj subtenas lingvan kaj kulturan diversecon en la mondo.

در ارتباط رسمی
با UN و Unesko

# روز جهانی زبان مادری

## 21 فوریه 2018



**با استفاده از زبان جهانی، اسپرانتو**
**ما احترام می گذاریم به و حمایت میکنیم از**
**تنوع زبانی و فرهنگی دنیا**

در مورد زبانها: www.lingvo.info در مورد ارتباطهای بین المللی: www.uea.org | www.esperanto.net




# روز جهانی زبان مادری

# Internacia Tago de la Gepatra Lingvo







La 21-an de februaro 1952 la polico pafmortigis en la universitato de Dako (Orienta Banglujo), ĉefurbo de la hodiaŭa Bangladeŝo plurajn manifestaciantajn studentojn. Tiuj studentoj manifestaciis por ke oni agnosku la ekziston de ilia gepatra lingvo, la bengala (bangla / bn / □□□□□ □□□□), kiun oni volis forigi de la universitato favore al lingvo "pli granda", parolata de la fortuloj de tiu momento.

Temas pri io, kio ripetiĝas, en diversaj formoj, daŭre tra la tuta mondo kaj tra la tuta historio, ne nur en Azio, sed ankaŭ en aliaj kontinentoj, kiel en pluraj en pluraj eŭropaj landoj. Tio praktike okazas ĝenerale per la streboj, devigoj, iamaniera altrudo de la uzo de lingvo, plejparte de la angla, fare de iu ekonomia, politika aŭ militismema, ŝtata grandpotenco, por fortigi sian pozicion en la mondo - malfavore al la lokaj gepatraj lingvoj. "Mi estas la fortulo, vi silentu, aŭ eventuale, se vi volas paroli, vi parolu mian lingvon".

Tiel okazas iom post iom la malapero, morto de lingvoj, kaj tutaj popoloj perdas sian grandan intelektan riĉecon - kiel pri tio atentigas ankaŭ multaj lingvistoj.

Krom la socia maljusteco kaj psikologiaj problemoj rezultantaj el la perdo de uzeblo de sia gepatra lingvo, kaj pro nesufiĉa sperto en la uzo de la altrudata lingvo, necesas konscii ankaŭ pri aliaj

روز جهانی زبان مادری

بیست‌ویکم فوریه ۱۹۵۲ پلیس در دانشگاه داکا، پایتخت امروزی کشور بنگلادش (که در آن‌زمان پاکستان شرقی نامیده می‌شد و هنوز مستقل نشده بود) به سمت دانشجویان تظاهرکننده تیراندازی کرد و عده زیادی را کشت. دانشجویان خواستار به‌رسمیت‌شناخته‌شدن زبان مادری خود- بنگالی- بودند که به نفع زبانی «قوی‌تر» - زبان قدرتمندان آن‌زمان- باید از دانشگاه حذف می‌شد.

حذف زبان مادری در اشکال گوناگون در همه جای دنیا و در سراسر تاریخ دائم در حال تکرار است، نه‌تنها در آسیا، که در قاره‌های دیگر و حتی بسیاری از کشورهای اروپایی. این مساله به طور کلی با تلاش، اجبار و به نوعی تحمیل استفاده از یک زبان، اغلب انگلیسی، توسط یک دولت بزرگ اقتصادی، سیاسی یا نظامی برای تحکیم و تثبیت موقعیت خویش در جهان، بر ضد زبان‌های مادری منطقه‌ای انجام می‌شود. «من قوی‌ترم، تو حق صحبت نداری، و یا این‌که، اگر می‌خواهی سخن بگویی باید با زبان من سخن بگویی».

به این ترتیب، به‌تدریج شاهد زوال و از بین رفتن زبان‌ها خواهیم بود و آدمیان ثروت معنوی خود را از دست خواهند داد؛ همان‌طور که بسیاری از زبان‌شناسان هم نسبت به این امر هشدار می‌دهند.

افزون‌بر نابرابری اجتماعی و مشکلات روانی ناشی از عدم امکان استفاده از زبان مادری، و به‌خاطر نداشتن تجربه کافی در استفاده از زبان تحمیلی، واقعیات دیگری را نیز نباید از نظر دور داشت:

faktoj: la biologia kaj lingva diversecoj estas nedisigeblaj, interkonektitaj kaj dependantaj unu de la alia. El perdo de lingva diverseco rezultas perdo de tradiciaj konoj esence necesaj por daŭripova biodiverseco, por la vivo. (Fina deklaro, 64a UN-NRO-konferenco, Bonn, 2011 (1), Terralingua (2))

Je la 17-a de novembro 1999 Unesko proklamis la 21-an de februaro la Internacia Tago de la Gepatra Lingvo. En 2007 ankaŭ la Ĝenerala Asembleo de Unuiĝintaj Nacioj (3) alvokis la membroŝtatojn por "Antaŭenpuŝi la konservadon kaj protektadon de ĉiuj lingvoj uzataj de la popoloj de la mondo", samtempe deklarante la jaron 2008 Internacia Jaro de Lingvoj. (4)

En 2014 Unesko aperigis en sia retejo ankaŭ Esperanto-lingvan version de la mesaĝo de la Ĝenerala Direktoro, Irina Bokova. (5)

Kiel rilatas al ĉio ĉi Esperanto? La kernaj valoroj de ĉi tiu tago, la diverseco kaj la rajto de ĉiu homo paroli sian gepatran lingvon, estas ankaŭ la valoroj, kiujn la tutmonda movado por Esperanto defendas. Ni, la esperantistoj, volas neniun lingvon malaperigi, ni volas, ke ĉiuj lingvoj plu ekzistu, en respekto de ĉies lingvaj rajtoj, kaj regu lingva justeco en la inter-komunikado. Ĉi-cele, de multaj jaroj, Universala Esperanto-Asocio (UEA) solene kunfestas ĉi tiun tagon, interalie por substreki, ke la internacia lingvo Esperanto ne estas eliminanto de lingvoj, kia estas lingvo de granda ekonomia kaj militista potenco.

Esperanto fakte estas protektilo kontraŭ la malapero de lingvoj, kiel diris s-ino Vigdís FINNBOGADÓTTIR (prezidento de la Respubliko Islando inter 1980-1996): "Estas jam tempo ke la diversaj nacioj komprenu, ke neŭtrala lingvo povus iĝi vera remparo por iliaj kulturoj kontraŭ la monopolema influo de nur unu aŭ du lingvoj, kiel hodiaŭ tio pli kaj pli evidentiĝas. Mi sincere esperas, ke Esperanto rapide progresos por helpi ĉiujn naciojn de la mondo." (6)

Eble iu ankoraŭ demandas: "Kial ĝuste Esperanto?". La kialo estas simpla. Malantaŭ Esperanto ne estas ŝtatoj, ekonomiaj interesoj, imperiismaj strebadoj, nek popoloj, kies intereso estus la malaperigo de aliaj popoloj, ties lingvoj, aŭ akiro de iliaj merkatoj. Malantaŭ Esperanto estas nur bonvolaj homoj el plej diversaj popoloj, nacioj, kiuj celas justecon por ĉiuj kulturoj kaj ĉiuj lingvoj, en paco inter ĉiuj popoloj.

تنوع زبانی و تنوع زیستی گسست‌ناپذیر و به هم وابسته‌اند. از بین رفتن تنوع زبانی به زوال دانش سنتی لازم برای تنوع زیستی پایدار در زندگی می‌انجامد. (بیانیه پایانی شصت‌وچهارمین کنفرانس سازمان‌های غیردولتی در رابطه مشورتی با سازمان ملل متحد، بن، ۲۰۱۱، سازمان بین‌المللی برای حفظ تنوع زبانی و پژوهش پیرامون پیوند میان تنوع زیستی و تنوع فرهنگی (Terralingua).

هفدهم نوامبر ۱۹۹۹ یونسکو بیست‌ویکم فوریه (برابر با دوم و گاهی سوم اسفند) را روز جهانی زبان مادری نامید. در سال ۲۰۰۷ نیز مجمع عمومی سازمان ملل متحد، با اعلام سال ۲۰۰۸ به نام سال جهانی زبان‌ها، از کشورهای عضو خواست به «حفظ و حمایت از زبان‌های مورد استفاده در دنیا» کمک کنند.

در سال ۲۰۱۴ یونسکو در وبگاه رسمی خود نسخه اسپرانتوی پیام مدیر یونسکو، ارینا بوکووا را نیز منتشر ساخت.

ربط آنچه گفته شد به اسپرانتو چیست؟ ارزش‌های اصلی این روز، تنوع و حق هر انسان برای گویش به زبان مادری خویش، از جمله ارزش‌هایی است که جنبش‌های جهانی اسپرانتو هم مدافع آن هستند.

ما اسپرانتودانان، قائل به از بین بردن هیچ زبانی نیستیم. ما خواهان دوام و بقای کلیه زبان‌هاییم، با رعایت حقوق زبانی همه آنها، و حاکمیت برابری زبانی در ارتباطات فراملی. از این رو، سال‌هاست انجمن جهانی اسپرانتو (UEA) ضمن تاکید بر این که زبان جهانی اسپرانتو، برخلاف زبان یک قدرت اقتصادی و نظامی بزرگ قائل به حذف دیگر زبان‌ها نیست، به طور رسمی این روز را گرامی می‌دارد و برنامه‌هایی در ارتباط با آن برگزار می‌شود.

در حقیقت اسپرانتو سپری در مقابل نابودی زبان‌هاست، همان‌طور که خانم ویگدیس فینبوگادوتیر (رئیس‌جمهور ایسلند در سال‌های ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۶) گفت: حالا دیگر زمان آن است که ملت‌ها دریابند که یک زبان بی‌طرف می‌تواند مامنی برای فرهنگشان باشد در مقابل نفوذ تنها یک یا دو زبان؛ امری که امروز بیش از پیش مشهود است. ما صمیمانه امیدواریم برای کمک به همه ملل جهان، سرعت رشد اسپرانتو افزون گردد.

شاید همچنان این سوال مطرح باشد که «خوب، چرا اسپرانتو؟». دلیل آن روشن است. پشت اسپرانتو دولت، منافع اقتصادی، تلاش‌های امپریالیستی یا مردمی که انگیزه‌شان حذف مردمان دیگر، زبانشان یا به دست آوردن بازار آنها باشد، وجود ندارد.

پشت اسپرانتو تنها انسان‌هایی خیرخواه از اقوام و ملل گوناگونی هستند که هدفشان برابری همه فرهنگ‌ها و زبان‌ها و صلح میان جهانیان است.

"Plifortigi la rajtojn de la parolantoj de ĉiu lingvo estas la celo, al kiu esence kontribuas Esperanto." (Prof. Robert Phillipson (7)).

Esperanto estas ilo akcelanta atingon de justa komunikado kaj tiel de justaj rilatoj inter etnoj, kulturoj, popoloj.

"... Mi esperas, ke Esperanto daŭrigos la plenumadon de tiu duflanka rolo subtenante diversecon kaj kreante unuecon." (Rita Izsák-Ndiaye, Speciala Raportisto de UN. (8))

Sekve, la uzo de la ponto-lingvo Esperanto en internacia komunikado realigas lingvan egalrajtecon kaj helpas ĉiujn pluvivigi sian lingvon. Ĉi tiu estas la klara mesaĝo, kiun esperanto-parolantoj el la tuta mondo volas sendi al ĉiuj tutmonde la 21-an de februaro.

- Ekkonu la internacian lingvon, Esperanton, per www.lernu.net! (9)

---

Informa Fako de Universala Esperanto-Asocio, UEA (10)
Renato Corsetti, Stefano Keller, Emilio Cid, Vasil Kadifeli, kun teamanoj
Afiŝoj: © Peter Oliver/UEA kaj tradukintoj el diversaj landoj.
www.linguistic-rights.org/21-02-2018

«تقویت حقوق گویشوران هر زبانی هدفی است که به طور اساسی اسپرانتو در انجام آن سهیم است». (پروفسور روبرت فیلیپسون)

اسپرانتو وسیله شتاب‌دهنده دستیابی به ارتباطات برابر و نیز حقوق برابر میان اقوام، فرهنگ‌ها و آدمیان است.

«... امیدوارم اسپرانتو همچنان نقش دوسویه خود را در ترویج تنوع و ایجاد یکپارچگی ادامه دهد». (ریتا اسحاق- نادی‌آیه، گزارشگر ویژه سازمان ملل).

لودویک زامنهوف، مصنف اسپرانتو می‌گوید: اگر زبان خارجی می‌آموزید، پنجره‌ای رو به سوی فرهنگ مردمی که بدان زبان تکلم می‌کنند، می‌گشایید. اگر اسپرانتو بیاموزید پنجره‌ای رو به سوی همه مردمان و سرزمین‌ها خواهید گشود.

بنابراین، زبان اسپرانتو، به عنوان پلی میان زبان‌ها، تساوی زبانی در ارتباطات بین‌المللی را محقق و به همه کمک می‌کند زبان خود را زنده نگاه دارند. این پیام روشنی است که در ۲۱ فوریه، گویشوران اسپرانتو از سراسر دنیا می‌خواهند آن را به گوش همگان برسانند.

- برای آشنایی بیشتر با زبان جهانی اسپرانتو می‌توانید به وبگاه www.lernu.net مراجعه کنید.

برگردان از اسپرانتو و تنظیم: ا. فکـری

منبع: www.linguistic-rights.org

1) www.linguistic-rights.org/dokumento/Final_declaration_64th_UN_DPI_NGO_Conference_Bonn_2011_amendments_Universala_Esperanto_Asocio_UEA.pdf (arkiva kopio de la UN-dokumento: PDF)
2) www.terralingua.org/our-work/linguistic-diversity
3) www.un.org/en/events/motherlanguageday
4) 2008 - International Year of Languages | http://www.un.org/en/events/iyl/
5) www.unesco.org/new/en/unesco/events/prizes-and-celebrations/celebrations/international-days/international-mother-language-day-2014 (arkiva kopio de la Unesko-retpaĝo: PDF)
6) http://www.linguistic-rights.org/uea/Justa_Komunikado_Lingva_Justeco_Vigdis_FINNBOGADOTTIR_prezidento_de_la_Respubliko_Islando_1980_1996.pdf
7) www.linguistic-rights.org/esperanto-125/Dr-Robert-Phillipson-Professor-emeritus-125-years-of-Esperanto.html - Dr. Tove Skutnabb-Kangas
8) www.linguistic-rights.org/esperanto-125/Rita-Izsak-UN-independent-expert-on-minority-issues.html
9) www.lernu.net
10) Universala Esperanto-Asocio (UEA) - www.uea.org

# Floroj el "La Florejo" de Sadi



Tradukis:
D-ro Keyhan Sayadpour

## Rakonto 1

Unu el la ministroj havis filon malinteligentan. Li sendis la filon al sciencisto kaj petis: "Eduku lin esperante ke li inteligentiĝos." Dum tempo li edukis la filon sed vane. Li sendis kurieron al la ministro: "Li ne inteligentiĝas kaj frenezigis min!"

Edukado ne estos efika
krom se akceptemas la natur'.
Fero kiu esence malbonas
povas brili per neniu polur'.
Post laviĝo de hundo en sep maroj
malseke pliiĝas ĝia malpur'.
Jesua mul' irinte al Mekko
reveninte ankoraŭ estas mul'.

## حکایت ۱

یکی را از وزرا پسری کودن بود، پیش یکی از دانشمندان فرستاد که مرین را تربیتی می کن ، مگر که عاقل شود. روزگاری تعلیم کردش و موثر نبود. پیش پدرش کس فرستاد که این عاقل نمی‌باشد و مرا دیوانه کرد.

چون بود اصل گوهری قابل
تربیت را در او اثر باشد

هیچ صیقل نکو نداند کرد
آهنی را که بدگهر باشد

سگ به دریای هفتگانه بشوی
که چو تر شد پلیدتر باشد

خر عیسی گرش به مکه برند
چو بیاید هنوز خر باشد

## Rakonto 2

Hindo lernadis ĵeti naft-pilkojn. Saĝulo diris al li: "Kiam via domo estas el fragmito, tiu ludo ne estu via elektito."

Ne diru parolon, kiu ne parolendas ;
ne diru demandon, kies respond' ofendas.

## حکایت ۲

هندوی نفطاندازی همی آموخت. حکیمی گفت: تو را که خانه نیین است، بازی نه این است.

تا ندانی که سخن عین صوابست مگوی
و آنچه دانی که نه نیکوش جوابست مگوی

# Vojaĝo tra Irano







*La vivpartnero de mia bofratino estas iranano. Kvankam li loĝas en Pollando pli ol 30 jaroj, ĝis nun, kiel li mem diras, havas du korojn: iranan kaj polan. Li ofte rakontis al ni pri sia lando, vivo en ĝi, historio, do mi kaj mia edzino Ania opiniis, ke estus interese ekvidi tiun landon propr-okule. Ni decidis finfine viziti Iranon kune kun niaj geamikoj Dorota kaj Piotr novembre 2017.*

*Mi skribis pri nia planita vizito al iranaj esperantistoj kaj ricevis kelkajn respondojn kun proponoj de gastigado aŭ helpo dum vojaĝo. Pro tio, ke ni elektis viziti nur la plej interesajn lokojn, ĉefe Tehran, Kom, Kaŝan, Isfahan, Ŝiraz, Persepolis kaj Jazd, mi devis rezigni el aliaj lokoj kiel Karaĝ, Raŝt aŭ Haŝtgerd kaj el helpo de esperantistoj de tiuj lokoj.*

*La plej multe helpis al ni Hamzeh Shafiee, kiu estis nia ŝoforo kaj ĉiĉerono dum longa vojaĝo ekde Kom, tra diritaj urboj, ĝis Tehran. Se ne Hamzeh, certe nia vojaĝo tra Irano estis pli komplika, malfacila kaj ni ne ekvidis tiel multe, kiel ni fakte vidis. Do ni volus ankoraŭfoje danki al li pro tiel granda helpo. Ĉi-okaze mi ankaŭ volas danki al aliaj esperantistoj el Tehran, precipe al Suruŝ Mohammadzade kaj lia edzino, kiuj gastigis nin, kaj Reza Hasanlu, kiu ĉiceronis al ni en ĉefurbo. Dank'al vi nia vizito estis tre interesa kaj fruktoporta. Dankon, ankoraŭfoje dankon al vi, amikoj. Se iu ajn irana esperantisto, estus en mia urbo Gdansk, bonvolu viziti nin, tranoktu ĉe ni kaj estu nia gasto. Eble tiumaniere mi povus rekompensi vian helpon.*

*Józef Częścik (jozef.czescik@harmonia.edu.pl)*





# سفر اسپرانتودانان گردشگر در ایران

پاییز و زمستان سال ۹۶ در کشورمان، بیشتر از چندسال اخیر، شاهد حضور اسپرانتودانانی از کشورهای دیگر بودیم. در اولین روزهای فصل پاییز چهار اسپرانتودان لهستانی با هدف گردش و بازدید از شهرهای قم، کاشان، اصفهان، شیراز و یزد وارد ایران شدند و در مدت دوهفته از شهرهای مذکور دیدن کرده و با اسپرانتودانان ساکن در آنجا ملاقات نمودند. آنان در پایان سفرشان، در دفتر انجمن نیز حضور یافته و به بحث و گفت‌وگو درباره این سفر و نیز درباره کشورشان لهستان پرداختند. یوزف، سرپرست این گروه چهارنفره، پس از بازگشت به لهستان، مطلب کوتاهی همراه با تعدادی از عکس‌های این سفر را برای درج در مجله برایمان فرستادند که در صفحه ۱۲ ملاحظه می‌کنید.

اسپرانتودان دیگری که در پاییز به تهران آمد و متاسفانه به دلیل کوتاهی مدت سفر و تقارن با آخر هفته مقدور نشد که برایشان نشستی در دفتر انجمن تدارک ببینیم، منصور از جمهوری تاتارستان روسیه بود. وی که با هدف بازدید از نمایشگاه بین‌المللی صنعت در تهران به کشورمان آمد تنها سه روز در تهران بود که دو روز آن را به بازدید از نمایشگاه اختصاص داد.

در موقعیتی دیگر، هم‌وطن اسپرانتودان مقیم تایوان، آقای رضا خیرخواه، در پی درگذشت برادر گرامی‌شان به تهران آمدند. در طی مدت حضور ایشان، نشستی هم در دفتر انجمن ترتیب داده شد که در آن فرصتی فراهم شد تا آقای خیرخواه مطالبی درباره زندگی در تایوان و مطالبی نیز درباره کنگره گذشته کودکان که همزمان با کنگره جهانی در کره جنوبی برگزار شده بود ارائه نمایند. متاسفانه از این دیدار عکسی تهیه نشد.

و در روزهای پایانی سال نیز یک زوج اسپرانتودان فرانسوی در مسیر جهانگردی خود از غرب کشور وارد ایران شدند و با هدف رفتن به مشهد برای پرواز به هند، پس از عبور از شهرهای تبریز و اصفهان، در تهران توقفی کوتاه داشتند. آنان روز ششم اسفند در دفتر انجمن حضور یافتند. چنانچه علاقه‌مند به پیگیری جریان سفر ایشان و مشاهده عکسها و نوشته‌های آنان هستید شما را به بازدید از صفحه اینستاگرام این زوج دعوت می‌کنیم:

instagram.com/xanderleadaren

منصور، اسپرانتودان اهل جمهوری تاتارستان در روسیه، در مقابل غرفه روسیه در نمایشگاه بین‌المللی صنعت در تهران



۶ اسفند ۹۶ برابر با ۲۵ فوریه ۲۰۱۸ انجمن اسپرانتوی ایران و سایر دوستان اسپرانتودان میزبان اسپرانتیست‌های فرانسوی بودند . آلکس و کامی زوج فرانسوی و آموزگار برای ایرانگردی آمدند و از تبریز ، اصفهان، تهران، مشهد، نیشابور و .. بازدید کرده و راهی هندوستان شدند. در ایران ایشان میهمان اسپرانتودانان در شهرهای مختلف بودند.



Aleks kaj Kamij en Maŝhado



La renkontigho kun francaj geamikoj en IREA-oficejo.

# DIVERSAĴOJ

**Preparo kaj Traduko:**
**A. FEKRI**



**Policisto telefonas al sia ĉefo:**

- Ĉefo, mi jam estas surloke. Maljuna virino mortbatis sian edzon, ĉar li surpaŝis ĵus purigitan plankon.

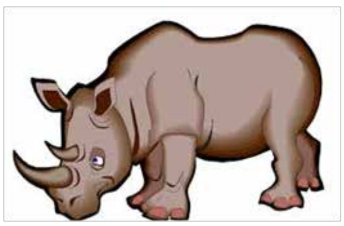
- Ĉu vi arestis la virinon?

- Ne, ĉar la planko ankoraŭ ne estas sekita.



**Ĉu vi scias**, ke kontraŭkugla vesto, glacviŝilo de aŭto, lasera printilo kaj alarmo-ŝtuparo (fajro-savilo), ĉiuj estas inventoj de la virinoj?

**Ĉu vi scias**, ke la lakto de la rinocero estas rozkolora?





**La vidkapablo de strigo** estas 82-oble pliforta ol homo.

**La plej bona admono** de la vivo:
Hodiaŭ estu plibona ol hieraŭ.





**Alvenas ulo ĉe kuracisto kaj alparolas:**
- Sinjoro doktoro, hepato min doloregas!
– Ĉu vi drinkas vodkon? - demandas kuracisto.
- Jes, mi drinkas, sed tio ne helpas.

**-Sinjoro doktoro**, doloras min artefaritaj dentoj, kiujn vi enmetis por mi.
Dentisto: Mi ĝuste diris, ke ili estos kiel naturaj.



## ARQUILLOS JANUARO, HISPANUJO, 2018

Mia koro batadas
kun maltrankvilo,
ĉar vi silentas
kaj mi ne certas
ĉu la kialo
temas pri tedo
aŭ pri malamo.
Longa silento
estas armilo
kun akra eĝo,
kaj vi silentas
kun malkontento
pro mia kulpo
aŭ miskompreno...



# Elirvojoj Estas Du...




Du amikoj renkontiĝas kaj unu rakontas la alian, ke li timas proksiman aŭtomobilan veturadon al Milano. Tiu trankviligas lin per tiu argumentado.
Se vi iras al Milano estas du elirvojoj:

Aŭ estas nebulo aŭ ne estas.
Se nebulo ne estas, ĉio en ordo; se vi renkontas nebulon estas du elirvojoj:

Aŭ okazas akcidento aŭ ne okazas.
Se akcidento ne okazas, ĉio en ordo, vi atingas Milanon tute trankville.
Se okazas akcidento estas du elirvojoj:

Aŭ vi estas envolvita en ĝi aŭ ne. Se vi ne estas envolvita, ĉio en ordo, sed se vi estas envolvita estas du elirvojoj:

Aŭ vi estas inter la vunditoj aŭ inter la mortintoj. Se vi estas inter la vunditoj, ĉio en ordo, kaj se vi estas inter la mortintoj la elirvojoj estas du:

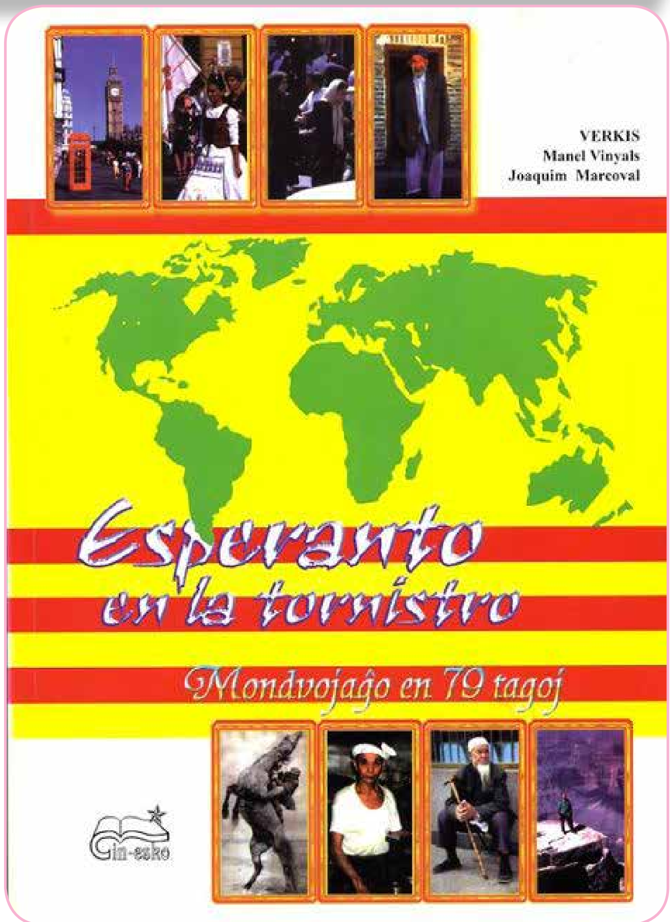
Aŭ vi iras al paradizo aŭ al Infero. Se vi iras al paradizo, ĉio en ordo, kaj se vi iras al Infero la elirvojoj estas du:

Aŭ la Diablo formanĝas vin aŭ ne.
Se la Diablo ne manĝas vin, ĉio en ordo, sed se la Diablo manĝas vin estas du elirvojoj:
Aŭ la Diablo digestas vin aŭ ne.
Se li ne digestas vin, ĉio en ordo, sed se la Diablo digestas vin restas NUR UNU ELIRVOJO...

قسمت بیست و ششم

ترجمه: سیمین عمرانی

# دور دنیا در ۷۹ روز




## Albuquerque

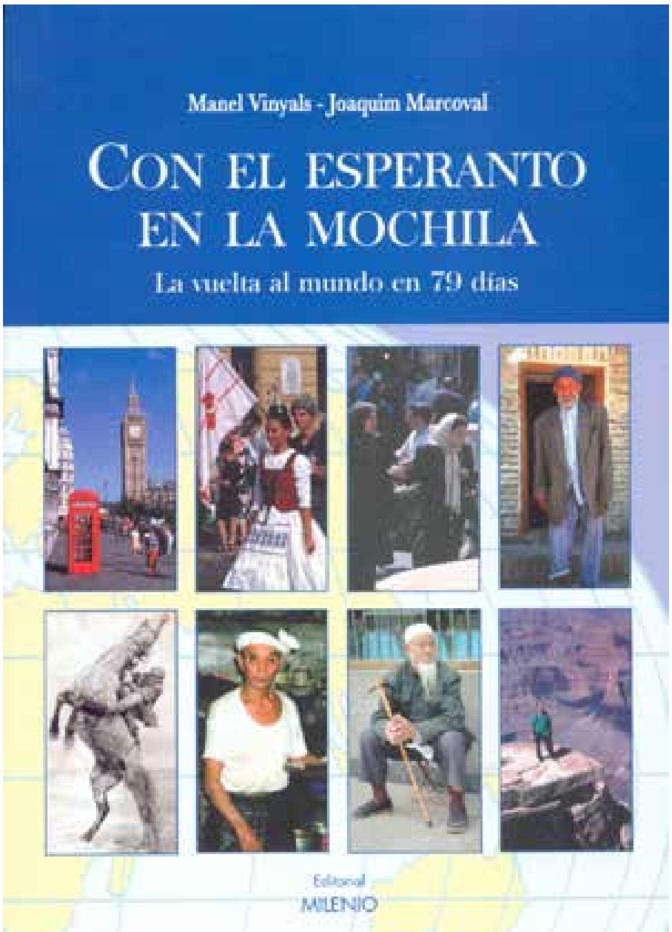
### روز ۶۵ام

ساعت: ۴. ساعت زنگ می‌زند و ما باید راهمان را به‌سوی لندن ادامه دهیم. روزها می‌گذرند و حالا، ۱۵ روز تا پایان سفر باقی مانده است. حال و هوای خانه را نداریم و در راه بودن و سفرکردن سیستم زندگی‌مان شده است. از تجربه‌ها و خاطرات روزهای اول لذت بردیم؛ و حالا این تجربه‌ها در یکنواختی سفر حل شده و به‌تحلیل می‌رود. در ایستگاه فلاگ‌استاف حال و هوا خوب است: صندلی‌های راحت و اطلاعات پرواز و بلیط که دور و برت را احاطه‌کرده، روزنامه‌های رایگان، کتاب به همراه عرضه‌ی خدمات هتل. باید باور کرد که امریکایی‌ها در عرض یک روز بیش‌تر کاغذ حرام می‌کنند تا چینی‌ها در طول یک سال. تنها قطار هرروزه از لوس‌آنجلس تا شیکاگو ۲۰ دقیقه تأخیر دارد. قطار خوب مجهز است، سرویس خارج از معمول، صندلی‌های دسته‌دار راحت، اما کوتاه. قطار برقی نیست و موتورها دیزلی است و ریل‌ها را هم تعمیر نمی‌کنند. سالیانه ۵۰۰ میلیون دلار یارانه برای خطوط راه‌آهن اختصاص می‌یابد و ظاهراً هم برای آن زیاد هم هست. شرکت خصوصی Amtrak شکایت از ناکافی بودن این بودجه دارد و در نتیجه در طی ۴۰ سال اخیر خطوط بسیاری از کار افتاده‌اند. در ایستگاه قطار اعلامیه‌های تقاضای کمک از افراد برای نجات راه‌آهن از وضعیت فعلی دیده می‌شود، ولی هیچ‌کس آن‌جا برای خواندن این‌ها نمی‌ایستد.در سال ۱۹۶۷ خطوط راه‌آهن نقشه را پرکرده بود و در سال ۱۹۷۸ به‌سختی فقط چهار خط از غرب به شرق و چندتا هم از شمال به جنوب باقی ماند. در سال ۲۰۰۲، با دو خط از ساحلی به ساحل دیگر مردم به ابتدای کار راه‌آهن در قرن ۱۹ رسیدند. در این سرزمین آزادی، آدم‌ها نمی‌خواهند تسلیم مسیرهای مشخص و تعیین‌شده بشوند و ترجیح می‌دهند از اتومبیل شخصی استفاده کنند و هرجا دلشان خواست توقف کنند. در اروپا و در ژاپن روی قطار و گسترش و پیشرفت آن شرط‌بندی‌های بزرگی کرده و فعالیت‌های خود را روی آن معطوف می‌کنند ولی در این‌جا روی هواپیما و جاده‌ها. در آخر خواهیم دید، حق با کیست. ژول ورن در رمان خود توضیح می‌دهدکه چطور دو اقیانوس با خط راه‌آهن که سرتاسر امریکا را در یک رکورد زمانی ۷ روزه طی‌کرد، به هم پیوستند، در حالی‌که قبلاً شاید با اسب این مسیر نیاز داشت طی ۶ ماه پیموده شود.. حالا فقط ۴ روز و ما احساس می‌کنیم که بعد از این دوره ساختارها به‌ندرت تغییر خواهند یافت. در حال گذر از ایالتی هستیم و آن‌طور که ما می‌بینیم برازنده‌ی نام خود است: آریزونا. ناحیه‌ای بیابانی با شن فراوان، چندین درخت در دشت‌ها و کوه‌های قرمز رنگ در افق. این خطه، در زمان خود یعنی زمانی که اسپانیایی‌ها به این‌جا آمدند، گاومیش‌های هندی (بوفالوها)، کارگرانی که ریل‌های قطار را در پهنه‌ی بیابان می‌گستردند و جنگ و مبارزه علیه سرخ پوستان و فیلم‌های جان وین را در خود دیده است. آریزونا سرزمینی است با جاده‌های بی‌پایان و قریه‌های گم شده در وسط بیابان. کاکتوس‌های آدم نما و پمپ بنزین‌های نیمه‌کاره قدیمی با یک صاحب چاقالو و ریش سفید، همیشه بد اخلاق که تمام روز را با چرت‌زدن روی بانوچ (ننوی درختی) می‌گذراند.

امروز ما در تمام قطار چندتا گِرد و قلمبه‌ی مثل کیسه‌ی بالون بادکرده‌ی امریکایی داریم. باورکردنی به نظر نمی‌رسد، چطور می‌توان این‌قدر چاق و چله بود. در کوپه‌ی عقبی، مردی که چندان سن و سالی ندارد با حدود ۳۰۰ – ۲۰۰ کیلوگرم وزن جای دو نفر را اشغال کرده است. یک کلاه کاسکت موهای سفید بسیار بلند او را در میان گرفته‌است با ریشی پایین افتاده و آویزان که تا سر شکم بزرگ و برآمده‌اش می‌رسد. در قسمت فروش نوشیدنی‌ها در قطار دوتا خانم در حالی‌که دست‌های خود را بر روی شکم خود گرفته‌اند، سعی می‌کنند پشت یکی از میزهای نزدیک دیوار که دوتا صندلی در دو طرف آن نصب شده است بنشینند. هدف‌شان این است که اگر موفق شدند روی صندلی بنشینند، محتویات یک

قوطی بزرگ شیر را با شکر و کیک تا ته نوشیده و دو سه جور ساندویچ بخورند. آن‌ها چنان با لذت و ولع غذا می‌خورند که دل آدم از دیدن آن‌ها یک‌جوری می‌شود. ریسک ترکیدن آن‌ها زیاد است و برای همین ما به سمت طبقه‌یِ بالا راه افتاده و از آن‌جا دور می‌شویم. خب باید از این‌که احتمالاً چیزهایی روی ما پاشیده شود اجتناب کنیم.

آلبوکوارکو Albuquerque در نیومکزیکو است و توقف امروز ما در آن‌جاست. در جستجوی ایستگاه قطار هستیم، ولی وجود ندارد. چند سال پیش دچار حریق شده و سوخته است و بعد هم آن را دوباره نساختند، چون ارزش زحمتش را ندارد. این‌جا دِرِک (Derek) منتظر ماست، اسپرانتیستی که در اصل در رشته‌ی زبان‌های بومی و تدارک کارابزارهای رایانه‌ای در دانشگاه و تدریس اشتغال دارد. او برای ناهار ما را همراهی می‌کند، و سپس برای مصاحبه یک روزنامه‌ی محلی با ما که خیلی جالب و کامل به نظر می‌رسد، راه می‌افتیم. روزنامه‌نگار جوانی است، ولی خود را در سطح تخصصی بالایی احساس می‌کند. با عکاس این روزنامه از موزه‌ی دانشگاه بازدید می‌کنیم. عکاس مرتب از ما عکس می‌گیرد. شب این‌جا در یک رستوران چینی و در ساعت ۷ به خاطر آن که خود را از عادت هر روزه بیندازیم، شام می‌خوریم. دِرِک ما را با اسپرانتیست‌های شهر و با اریک (Eric) مدیر انجمن محلی آشنا می‌کند. بعد ماشین می‌گیریم و شب را نزد دِرِک می‌گذرانیم. خانه‌ای چوبی، آرام و قابل قبول با تخت خواب‌های بسیار راحت.




**سرخپوستان**

**روز ۶۶ ام**

نیومکزیکو یک از دولت‌هایی است که دارای گسترده‌ترین فرهنگ‌های بومی می‌باشد و آن پس از صد سال فراموشی، حالا به نظر می‌رسد که دوباره فعال شده است. دِرِک راجع به وضعیت فعلی کمی توضیح می‌دهد:

در حال حاضر قریب به ۳ میلیون نفر سرخپوست در امریکا وجود دارد، که بین اردوگاه‌ها در دهکده‌های گوناگون تقسیم شده‌اند. از به احتمال ۵۰۰ زبانی که سابقاً وجود داشته، در حال حاضر ۲۰۰ تای آن‌ها را شناخته‌اند و سعی بر این است که دوباره آن‌ها رونق یافته، به‌کار گرفته شوند. مطالعات آن‌ها اشتیاق‌آور است.

امروز ما از مرکز فرهنگی سرخپوستان بازدید می‌کنیم، در آن‌جا می‌فهمیم که این بومیان و ساکنان اصلی این کشور (امریکا) چگونه زندگی کرده‌اند و می‌کنند. این مکان رسمی و به ثبت رسیده متعلق به خود سرخپوستان است که موثر و به‌درد بخور به نظر می‌رسد. از قسمت‌های مختلف، موزه مهم‌ترین بخش این مرکز فرهنگی است، که در آن‌جا درباره‌ی تاریخ امریکا پس از آمدن اسپانیایی‌ها تا زمان حال توضیح می‌دهند. عکس‌ها و ماکت‌هایی را از روستاها در زمان حاضر می‌بینیم، و توضیحاتی درباره‌ی اقوام و زبان‌های گوناگون داده می‌شود و از نمایشگاه هنرهای سرخپوستی معاصر بازدید می‌کنیم. بقیه‌ی قسمت‌ها شامل فروشگاه‌ها و رستورانی است که شیر توریست‌ها را می‌دوشند. فروشگاه بزرگ تنباکو چه شگفتانگیز بهتر بودن خود را نشان می‌دهد و آن‌جا چه مبالغی از مردم گرفته می‌شود. پنجره‌های دکه‌ها دو طرفه است تا آدم‌ها بتوانند از اتومبیل‌های خودشان این مواد فاسد را بخرند. اینهم مفهوم خدمات‌رسانی حاکم بر این کشور : ایجاد آسان‌ترین روش خریدکردن.

دِرِک دنبال ما می‌گردد که تا قطار همراهی‌مان کند. او روزنامه‌ای با خود دارد که مصاحبه‌ی دیروز با ما در آن چاپ شده است. عکس تمام رنگی ما در صفحه‌ی اول باعث می‌شود از افتخار و غرور به‌خود باد کنیم و این عکس علاقه‌ی ما را برای مسافرت به همه‌جا و گذر از همه‌جا نشان می‌دهد، همه‌ی چیزهایی را که باید بگویند می‌گویند: راجع به اسم ماو نام روستای ما و این‌که آن در چه زمینه‌ای فعالیت دارد و مردم آن‌جا چه می‌کنند، درباره‌ی اسپرانتو و حتی حساب خرج و مخارج‌مان.

شِرِک در ایستگاه قطار از ما خداحافظی می‌کند و دور می‌شود. او باید به سر کار برود. اسب آهنی طبق معمول دیر کرده است.

سوار قطار که می‌شویم دوتا توریست را می‌بینیم که لباس مخصوصی دارند، به هر طرف نگاه می‌کنند و کسی درست نمی‌داند که آن‌ها احتمالا کجا می‌نشینند. یکی از آن‌ها به‌طرف ما می‌آید و در حالی که نشان اف. بی. آی (FBI) را از جیب خود درآورده و به ما نشان می‌دهد، می‌گوید:

- اف. بی. آی، آیا این چمدان‌ها مال شماست؟
- نه، مال ما در طبقه‌ی بالاست.

***زمین به انسان تعلق ندارد***

*در سال ۱۸۵۵ یکی از رؤسای قبایل سرخپوستی به‌نام Seattle سخن‌رانی ایراد کرد که خطاب به سفیدپوستان بود. او راجع به فلسفه‌ی زندگی مردمش صحبت‌کرد. این سخن‌رانی تبدیل به درسی درباره‌ی زیست‌شناسی شد، و یکی از زیباترین پیام‌هایی است که درباره‌ی طبیعت تاکنون به‌تحریر در آمده است.*

*در این سخن‌رانی رئیس توضیح می‌دهد که از نظر سرخپوستان*

طبیعت چه معنی می‌دهد، و او شگفت‌زده می‌شود وقتی می‌بیند که سفیدپوستانی که در برنامه‌ی سخن‌رانی او حضور یافته بودند چقدر کم به این موضوع اهمیت می‌دهند و چه ناچیز به‌آن احترام می‌گذارند.

قطعات کوچکی را از اصل سخن‌رانی جدا کرده‌ایم، اشعار کوتاهی است که درباره‌ی ارتباط هم‌بسته‌ی سرخپوستان به زمین، سروده شده است. می‌خواهیم چندتایی را نقل قول کنیم مثل:

-"هر تکه‌ای از این سرزمین برای مردم من مقدس است. هر درخت برگ سوزنی درخشان، هر بستر شنی رودخانه، هر جای خلوتی و هر وز وز حشره‌ای در یاد و خاطره و تجربه‌ی مردم سرزمین من بسیار مقدس است".

..........

-" درشهرهای سفیدپوستان مکانی امن را نمی‌یابی. بهاران، هیچ‌جا، صدای وزش باد را بین برگ‌های درختان و صدای بال حشرات نمی‌شنوی. اما شاید من وحشی نمی‌فهمم. گویا صداهای غران شهر فقط به گوش‌ها توهین می‌کنند".

"اما با طلوع خورشید تو هم می‌درخشی، مملو از نیروی الهی که تو را به این سرزمین کشانده است و برای اجرای طرحی خاص تو را بر این سرزمین و مردمان سرخ پوستاش چیره ساخته است. این سرنوشت برای ما غریب است چون آن را نمی‌فهمیم. وقتی تمام بوفالوها قتل عام شوند، وقتی تمام اسب‌های وحشی رام شوند، وقتی تمام گوشه‌های تاریک جنگل آکنده از بوی انسان شود، و وقتی تپه‌های پوشیده از گل پشت سیم‌های خاردار پنهان شوند، آن موقع جنگل‌های انبوه کجا خواهند بود؟ محو شده‌اند. عقاب‌های تیزچنگال کجا خواهند بود؟ محو شده‌اند. و این محو شدن‌ها نشانه‌ی پایان زندگی و شروع دوره‌ی بدون حیات خواهد بود".

رئیس Seattle در ادامه‌ی تقاضای خود از انسان سفیدپوست می‌خواهد که، او به طبیعت احترام بگذارد و به‌یاد گذشتگان باشد. او چیزی را می‌گفت که به‌خوبی آن را می‌دانست: که زمین نه به انسان، بلکه انسان متعلق به زمین است. در آخر زمین رو به نابودی می‌رود و پایان می‌یابد.

او (مأمور اف. بی. آی) ما را آزاد گذاشت. بعد از ده دقیقه همکار او با چمدانی کشان‌کشان از طبقه‌ی بالا، ظاهر می‌شود و از ما می‌پرسد که آیا آن مال ماست. قطار تأخیر دارد و آن‌ها کنترل می‌کنند و در جستجوی صاحب چمدان. بی‌نوایِ بدبخت فلک‌زده‌ای که بعداً در اداره‌ی پلیس، چمدان مسلماً هزار تکه شده‌اش را می‌تواند پس بگیرد. این‌جا حتی کنترل کردن چمدان هم باید یک کار غیرعادی باشد، با وجود آژانس‌های سری و نشان‌هایی که مخفیانه نشان داده می‌شوند، این امر به‌نظر می‌رسد که اعتماد بیش‌تری را در افراد ایجاد می‌کند. به‌طور قطع نزاکت و تشریفات کنترل مأمور قطار ضروری است، ولی این کارها آن اطمینان و امنیتی را که بازماندگان حادثه‌ی ۱۱ سپتامبر (انفجار برج دوقلوی تجارت جهانی) انتظار دارند به آن‌ها نمی‌دهد. در یک روزنامه‌ی رایگان که متعلق به قطار است درباره‌ی FBI، NSA، CIA گزارشی چاپ شده است که هم عمل‌کرد آنان را توضیح می‌دهد و هم اصرار به قبولاندن آن مطالب دارد. با خواندن آن، آدم ناگهان دلش می‌خواهد جاسوس شود. بلاخره آن‌ها به آدم‌هایی احتیاج دارند و فعالیت یک رسانه‌ی پر تراکم عمومی (مثل روزنامه) برای قاپیدن چنین افرادی ضروری است.

بخش جنوبی اسپانیایی‌زاده‌ی امریکا را به مقصد میدوست (Midwest)، جایی‌که هنوز استثنائات آنگلوساکسونی در آن حفظ می‌شود، ترک می‌کنیم. به سوی مراتع و دام‌داری‌های فلات غربی امریکا با ماشین‌های بزرگش، بلوزهای تی شرت با نوارها و ستاره‌های تزیینی روی آن‌ها و رأی‌دهندگان به بوش، می‌رویم. چارلز باکستر نویسنده‌ی کتاب "ضیافت عشق" می‌گوید، که دوست دارد راجع به میدوست بنویسد، چون آن‌جا ناشناخته‌ترین قسمت امریکا در سطح دنیاست و به باکستر اجازه می‌دهد قهرمانان جالب‌تری برای آثارش پیدا کند. نیومکزیکو را ترک می‌کنیم، از میان دشت‌های گسترده‌ای که تعداد کمی درختچه‌های کوتاه دارد عبور می‌کنیم. تا ۲۰۰۰ متر به‌سمت بالا می‌رویم و منظره به‌خاطر گونه‌های گیاهی تغییر می‌کند. چمن‌زارها و جنگل‌های بلوط که برگ‌های افتاده‌ی آن‌ها رنگ خاصی به محیط می‌دهد. در زمینه‌ی قرمز و خاکی کوه‌ها، چند ماده گاو سیاه تک درختچه‌ای را در آن میان همراهی می‌کنند، واتومبیل‌های متعددی در گذرگاه ورودی دیده می‌شود. از کنار ایستگاه کاستاندا (Castaneda) عبور کرده‌ایم، شهری که ظاهراً خودمختار اداره می‌شود با درگاه‌ها و باغ مرکزی و فواره‌ها. ساختمانی بسیار بسیار زیبا، که آن را درختچه هایی بزرگ و ویرانه‌ای بر روی هم انباشته شده، خال خالی می‌کند و جای تاسف است!






# Lupo

Diris saĝulo, ke iu obstina lupo
 kaŝitas en karaktero de ĉiu homo
Ne evitable fluas masiva batalo
Tag nokte inter la homo kaj lupo
 ĉi lupon, forta brako ne respondas
kio estas la rimedo, la pensulo scias
Eblus afliktite suferanta homo
 firme tordi la gorĝon del' sia lupo
Eblus esti fortikulo kuraĝa
 Kaptite en ungego de lupo sia
Se oni faligus sian lupon sur la tero
Iom post iom fariĝos pura homo
Kiu de sia lupo ade venkita estas
 Kvankam Ŝajnas homo, lupo estas
Kaj, kiu agas modere kun sia lupo
 Trovus la humoron de la lupo
Junaĝe forprenu la vivon de via lupo
Ho ve, se maljuniĝus kun vi, tiu lupo
Maljunaĝe se vi estus kiel leono
 Feblas vi en batalo kun maljun-leono

*

Se la homoj unu la alian disŝiras
Ilin la lupoj estras kaj gvidas
 Tiuĉi homo, kiu estas tiom suferanta
 Ĉar, la lupoj al ili estas super pova
Kaj tiuj premantoj, kiuj kune intimulas
 La lupoj de ili unu la alian konas
Lupoj kunirantas kaj homoj fremda estas
 ĉi staton strangan, al kiu oni diri devas?

la verkisto: Fridune Moŝiri famekonata samtempa poeto de Irano
Tradukis: M .fahmi




# ماجراهای یک پیشتاز

ادموند پریوات

برگردان: ا. فکـــری

amir_fekri@yahoo.com

## ویلیام استد

در لندن من فقط انتشاراتی ویلیام استد را، که به طور منظم »روبو آف رویوز» را منتشر می‌کرد و اولین خودآموزها و فرهنگ واژگان اسپرانتو به انگلیسی را بیرون داد، می‌شناختم. پاییز، بعد از دوره‌های آموزش اسپرانتو در کمبریج، چند هفته‌ای در زیرزمین آن انتشاراتی برای مرتب‌کردن کتاب‌ها کار کردم.

دوشیزه لورنز، منشی آقای استد، اسپرانتودانی با موهای سپید، فرشته‌خو، آرام، مهربان و خیلی باهوش بود. او برای من ملاقاتی را با رئیس‌اش استد- که در انگلستان روزنامه‌نگاری ترقی‌خواه، معروف و طرفدار جنبش‌های اصیل و نیز یک محقق در زمینه روح‌گرایی بود- ترتیب داد.

آقای استد آدمی سن‌وسال‌دار با ریشی سپید و چشمانی آبی؛ آبی پررنگ، نافذ و کنجکاو بود. وی چند سال بعد در سانحه معروف کشتی اقیانوس‌پیمای «تایتانیک» جان خود را از دست داد. ملاقات با او تاثیر زیادی بر من گذاشت. ایشان با مهربانی برایم توصیه‌نامه‌ای به ناشر آمریکای شمالی فلمینگ رول، واقع در خیابان پنجم نیویورک نوشت.

ماه نوامبر در ساوتهمپتون سوار یک کشتی کوچک آمریکن‌لاین شدم و به آب‌وهوای بد و امواج بزرگ اقیانوس عادت کردم.

بعد از کنگره بولونی تصمیم گرفتم جلوی خودم را بگیرم که دریازده نشوم- دریازدگی همان‌طور که می‌دانید، نوعی وسواس است- و خوشبختانه دیگر به آن دچار نشدم و حتی در همه سفرهای دریایی از تماشای امواج بزرگ و بالا و پایین شدن در آب‌های کف‌آلود و مقابل باد دریا، لذت می‌بردم.

سال ۱۹۰۷ آغاز کار تلگراف بی‌سیم بود و من از آن برای تبلیغ در رسانه‌های نیویورک سود جستم.

به آسوشیتدپرس یا یونایتدپرس یک پیام فوری فرستادم تا ورود پیشاهنگ جوان زبان جهانی را، که کاربرد موفقی در کنگره‌های جهانی دارد و برای ارتباطات مردم آمریکا با آمریکای جنوبی و چین پیشنهاد می‌گردد، رسما به اطلاع برسانم. پیشاهنگ جوان بر آن بود تا رئیس‌جمهوری را در واشنگتن ملاقات کند و برای او نامه‌ای از طرف «اداره صلح بین‌المللی» در بروکسل داشت. درواقع من آن نامه را از

## 4. W.STEAD

EN LONDONO mi konis nur la eldonejon de William Stead, kiu presigis regule la «Review of Reviews» kaj la lernolibrojn kaj vortarojn de esperanto en la lingvo angla. Dum la aŭtuno, por vivi kelkajn semajnojn post miaj kursoj en Cambridge, mi estis laborinta en la kelo de la eldonejo por klasigi volumojn.

La sekretariino de S-ro Stead estis blankhara esperantistino, fraŭlino Lawrence, kun anĝela karaktero, entute milda kaj bonkora, sed tre saĝa persono. Ŝi aranĝis viziton por mi al sia ĉefo S-ro Stead, kiu estis fame konata en Anglujo kiel progresema ĵurnalisto, amiko de multaj noblaj aferoj kaj ankaŭ serĉanto pri spiritismo.

Li estis maljunulo kun blanka barbo kaj bluaj, bluegaj okuloj penetremaj kaj demandemaj. Kelkajn jarojn poste li mortis en la fama katastrofo de la transatlantika ŝipo «Titanic». Lia akcepto tre impresis min kaj li afable skribis rekomendleteron por mi al la nordamerika eldonisto Fleming Revell en Kvina Avenuo, Nov-Jorko.

Novembre mi enŝipiĝis en Southampton sur malgranda ŝipo de la American Line kaj konatiĝis kun la malbona vetero kaj grandegaj ondoj de la Oceano.

Feliĉe mi decidis jam de la Bulonja Kongreso, ke mi ne lasos min venki de la marmalsano, kiu estas kvazaŭ tento, kaj mi danke konstatas, ke mi neniam havis ĝin, kaj eĉ dum tuta vivo ĝuis plezuron rigardi la ondegojn kaj suprenrajdi, malsupreniri kaj resuprenrajdi la ŝaŭmantajn akvoamase kun la sala vento en la vizaĝo.

1907 estis la komenco de senfadena telegrafado kai mi ĝin uzis por propagando ĉe la nov-jorka gazetaro.

Al Associated Press aŭ United Press-agentejo mi sendis depeŝon por anonci la alvenon de juna pioniro de mondlingvo, sukcese uzata en grandaj mondkongresoj kaj proponata al la usona popolo por siaj rilatoj kun Sudameriko kaj Ĉinujo. La juna pioniro intencis viziti la

prezidanton de la respubliko en Washington kaj havis por li leteron de la Internacia Pacoficejo en Bruselo. Efektive tion mi akiris de ĝia prezidanto la belga senatano Lafontaine, kiu ĉiam helpis kaj fariĝis dumviva amiko. Hodiaŭ mi hontas pri mia tiama knaba malmodesteco, sed ĉar estas tro malfrue por ĝin priplori, la plej simpla estas ridi pri ĝi bonkore.

رئیس اداره مذکور، سناتور بلژیکی لافونتینه که همیشه کمک می‌کرد و یک یار همیشگی باقی‌ماند، گرفتم. امروز به جهت پرمدعایی بچگانه آن روزگارم خجالت می‌کشم، لیکن چون برای ابراز تاسف از آن دیگر خیلی دیر شده، ساده‌ترین کار چشم‌بستن و خندیدن به آن است.



دبلیو استد که در سانحه
کشتی تایتانیک جان‌باخت

## 5. ALVENO EN USONON

NIA ŝipo eniris malfrue vespere en la nov-jorkan havenon dum pluva decembra tago de 1907. Iom terure fumis en la noktaj dezertaj stratoj de Broadway la vaporo de la subteraj vagonaroj, dum alte staris ĝis ĉielo la domegoj multetaĝaj, kiuj kaŝis la stelojn kaj donis al eŭropa knabo tiun strangan, imponan, iom timigan impreson, kiun sentis miloj, eĉ milionoj da migrantoj, kiuj ankoraŭ alvenadis ĉiujare forkurante el la subpremataj landoj de nia malnova kontinento kaj mirante pri la nova grandioza urbego de maŝinoj kaj trafiko en kiun ili sin trovis subite jetitaj.

Mia telegramo al la gazetagentejo certe efikis, ĉar, la postan matenon, alsonis la telefono kaj, unu post alia, vizitis min ĵurnalistoj kun poŝplumo kaj poŝlibreto en la mano por min demandadi pri ĉiuspecaj neatenditaj temoj. «Ĉu oni povas verki poezion en tiu nova lingvo?» demandis unu kaj naive mi citis strofon de unu el la poemoj, kiujn mi poste presigis en mia libreto Tra l' silento. La postan tagon aperis plena kolono en la nov-jorka gazeto «Sun» laŭ iom ŝerca tono, rakontante pri versoj en kiuj sonis vortoj kiel gondolo, fluto, melodio kaj muziko, iom similaj al itala aŭ hispana lingvo. Tamen la ĵurnalisto, kvankam ironia, rakontis almenaŭ faktojn pri nia movado kaj esprimis la esperon, ke la prezidanto eble invitos la knabon en Washington por lerni lingvon, en kiu li povu pli facile interparoli kun rusoj kaj japanoj

## ورود به آمریکا

کشتی ما شب، دیروقت در یک روز بارانی از دسامبر ۱۹۰۷ به بندر نیویورک رسید. در خیابان‌های خلوت شب برادوی، بخار خوفناکی که از قطارهای زیرزمینی بیرون می‌آمد و آسمانخراش‌هایی که نگاه به آنها کلاه از سر آدم می‌انداخت، ستارگان شب را در خود پنهان کرده بودند؛ فضای وهم‌آلودی که یک پسر اروپایی را در بهت، شوک و کمی خوف فرو برد. درست مثل هزاران، بلکه میلیون‌ها مهاجری که تا امروز، هر سال از کشورهای تحت فشار قاره کهن گریختند و به‌ناگاه هاج و واج خود را در یک کلان‌شهر جدید و باشکوه از ماشین‌ها و آمدوشد وسایط نقلیه دیدند.

بی‌شک تلگرام من به آن آژانس خبری موثر بود، چون صبح روز بعد زنگ تلفن به صدا درآمد و روزنامه‌نگاران قلم و کاغذ به دست یکی پس از دیگری برای پرسش درباره هر مطلب تازه‌ای به دیدنم می‌آمدند.

یکی پرسید: «آیا به این زبان نوظهور شعر هم می‌توان گفت؟» و من ساده و بی‌تکلف ترجیع‌بند یکی از اشعاری را که چندی بعد در کتابچه‌ام زیر عنوان «در لابه‌لای سکوت» چاپ شد، برایشان خواندم. روز بعد یک ستون کامل با لحنی عامیانه در مجله نیویورکی «سان» به چاپ رسید و به نقل ابیاتی پرداخت که در آن کلماتی مثل گوندولو، فلوتو، ملودیو و موزیکو، کمی شبیه زبان ایتالیایی یا اسپانیولی شنیده می‌شد.

به هرحال، آن روزنامه‌نگار، هرچند با کنایه، حداقل، واقعیاتی را درباره جنبش ما بیان و ابراز امیدواری کرد رئیس‌جمهور برای آموختن زبانی که راحت‌تر با روس‌ها و ژاپنی‌ها صحبت کند و به ملل دیگر بگوید چقدر با میلیونرها و سلاطین مالی تراست، که آنها را «ثروتمندان پلید» می‌نامید، مشکل دارد این پسر را به حضور بپذیرد. این حرف

kaj eble klarigi al fremdaj popoloj, kiom da malfacilaĵoj li havas kun milionuloj kaj financaj reĝoj de la trusts, kiujn li nomis insulte la «riĉegaj malbonfarantoj». Tiun esprimon de prezidanto Rooevelt, la unua, Teodoro, ne la dua, Franklin, mi aŭdis tre ofte, ĉar oni jam preparis la elekton de nova prezidanto por sekvanta jaro kaj la politikaj polemikoj estis akraj.
En la respublika partio oni parolis jam pri S-ro Tafe la patro de la senatano samnoma, kaj, ĉe la demokratoj, pri Bryan, la granda oratoro de la Okcidento kun la longai nigraj haroj. Ankaŭ lin mi intencis aŭdi aŭ viziti.

رئیس‌جمهور روزولت، روزولت اول، نه دومی، فرانکلین، را از آن به بعد من مرتب می‌شنیدم، زیرا همه خود را برای انتخاب رئیس‌جمهور جدید سال آینده آماده کرده بودند و مجادلات مطبوعاتی داغ بود.
در حزب جمهوریخواه مردم از حالا راجع به آقای تافت، پدر سناتور هم‌نام، و دموکرات‌ها از برایان، خطیب بزرگ «غرب» با موی مشکی بلند صحبت می‌کردند. همچنین من درصدد ملاقات یا استماع صحبت‌های ایشان بودم.




## 6. ĈE GRANDA ELDONISTO

Nov-Jorko, Broadway, Kvina Avenuo kompreneble impresas junulon dekokjaran, ne malmulte fieran, ĉar li ricevis taskon por plenumi. Levante la okulojn por ekvidi peceton de ĉielo inter la altegaj domegoj mi serĉis la oficejon de la granda eldonisto, por kiu mi havis rekomendleteron de W. Stead.
Tre afabla viro li estis kun griza barbo, senhara kapo kaj belaj okuloj. Lia firmo estis konata antaŭ ĉio pro siaj religiaj eldonaĵoj. Meze de la interparolo sonis la telefono el Chicago kaj mi ege miris aŭdi lian mendon: «Allo, allo. Saluton. Jes, mi bezonas evangeliojn. Jes. Nova Testamento kun la verda kovrilo. Bonvolu sendi al mi du vagonojn da ili per tuja vagonaro».
En mia malgranda lando mi neniam aŭdis iun aĉeti vagonojn da evangelioj. Tio estis vere amerika. La afablan maljunulon amuzis la vizito de eŭropa knabo kun nova ideo. Li proponis ke mi tuj verku lernolibron de esperanto kaj li klopodus ĝin eldoni ankoraŭ ĝis Kristnasko anoncante ĝin en diversaj gazetoj.
Tuj mi luis ĉambron en malriĉa strato kaj laboris tage kaj nokte por prepari la manuskripton. Post kvar semajnoj mi jam korektis la presprovajon.
Kelkafoje min invitis duagradaj lernejoj por fari prelegojn pri mondlingvo. Ankoraŭ mi bone memoras unu en kvartalo preskaŭ entute hebrea. La knabinoj deksepjaraj kun nigraj haroj kaj brunaj okuloj fariĝis tre fervoraj kaj unu invitis min fari kurson al ŝiaj koleginoj en la domo de la patro.

## پیش یک ناشر بزرگ

نیویورک، برادوی، خیابان پنجم البته که یک جوان ۱۸ ساله خیلی مغرور را تحت تاثیر قرار می‌دهد، چون مسئول انجام کاری بود. در میان آسمانخراش‌هایی که آسمان را در خود پنهان می‌داشتند دنبال دفتر ناشر بزرگی می‌گشتم که دبلیو استد معرفی کرد.
آن ناشر مرد بسیار مهربانی بود با ریشی سفید، سری طاس و چشمانی زیبا. موسسه انتشاراتی‌اش بیش از هر چیز به خاطر انتشار کتب مذهبی معروف بود. در میان صحبت ما زنگ تلفن به صدا درآمد. تلفن از شیکاگو بود و من از شنیدن سفارشش شگفت‌زده شدم: «الو، الو، سلام، بله، انجیل می‌خواهم. بله. عهد عتیق با جلد سبز. لطفا دو واگن با اولین قطار برایم بفرستید.»
در کشور کوچک خودم هیچوقت نشنیده بودم کسی چند واگن انجیل بخرد. این یک چیز واقعا آمریکایی بود. ملاقات یک پسر اروپایی فکر بکری در ذهن آن پیرمرد مهربان انداخت. ایشان خواست در اسرع وقت یک خودآموز اسپرانتو آماده کنم. او هم این خبر را در نشریات مختلف اعلام و خودآموز را دیر یا زود تا سال نو روانه بازار نشر می‌کند.
بی‌درنگ دست به کار شدم و در پایین شهر اتاقی اجاره کردم. شبانه‌روز روی خودآموز کار می‌کردم. بعد از چهار هفته نسخه نمونه‌خوانی آماده شد.
چند بار دبیرستان‌های مختلف دعوتم کردند تا درباره زبان جهانی سخنرانی کنم. هنوز هم یکی از آنها را در محله‌ای تقریبا یهودی‌نشین خوب به خاطر دارم. دخترخانم‌های ۱۷ ساله مومشکی و چشم‌قهوه‌ای به یادگیری اسپرانتو علاقه‌مند شدند و یکی از آنها خواست در خانه‌شان به او و همکلاسی‌هایش درس بدهم. واقعا برای اولین بار یک خانه یهودی را با شمایل بزرگ ابراهیم، اسحاق و عیسو[1] روی دیوارهای سالن می‌دیدم.

La unuan fojon mi vidis vere hebrean hejmon kun grandaj pentraĵoj pri Abrahamo, Isako, Esaŭ sur la muroj de la salono. Dimanĉe invitis min la elsonisto en sia belega vilao sur bordo de rivero Hudson. Ne nur eldonisto li estis, sed granda financisto kaj eĉ vicprezidanto de nacia asekura kompanio.
«Vi devus resti en Usono», li diris al mi, «kaj ni enigos vin en financan kompanion. Tie vi baldaŭ iĝos milionulo. ĉar vi estas tiel agema».
«Sed mi ne dezirus esti milionulo», mi respondis. «eĉ se mi kapablus fariĝi tia, kio estas duba».
«Kial ne?», demandis la financisto.
«Ĉar mi volas labori por miaj ideoj kaj unue por esperanto».
«Sed por tio vi bezonas monon», li diris. «Poste vi povos agi pli vaste. Bone pensu, kion vi povus fari per miliono».
Dum la posta nokto mi repensis kaj pensadis pri lia propono. Estis la plej grava tento en mia vivo. Mi imagis la aferon sub la plej rozaj koloroj, ĉar malsukceson la junuloj ne volonte antaŭvidas. La plej malfacila estas la unua miliono. La dua venas pli facile. Poste oni demandas sin, kial ne tri? . Ankoraŭ kelkajn jarojn kaj mi egalos Rockefeller aŭ Carnegie eble. Tiam mi povos helpi la movadon. Sed en spegulo mi vidis songe blankharan kapon. Mi jam fariĝis maljunulo kaj perdis mian tutan vivon laborante per gajni monon.
Kiam mi fine ekdormis frumatene, mi estis decide rifuzinta la tenton. Prefere resti malriĉa, sed agi tuj por afero kaj ne perdi sian animon en devojo. Mi neniam forgesis tiun nokton.

روز یکشنبه ناشر مرا به ویلای بسیار زیبای خود در ساحل رود هودسون دعوت کرد. او نه‌تنها ناشر، که یک سرمایه‌گذار بزرگ و حتی نایب‌رئیس یک شرکت بیمه ملی هم بود. ناشر گفت: «تو باید در آمریکا بمانی و میلیونر شوی. ما تو را وارد یک شرکت مالی می‌کنیم، طولی نخواهد کشید که آنجا برای خودت میلیونر خواهی شد، چون آدم خیلی فعالی هستی». در پاسخ گفتم: «من نمی‌خواهم میلیونر شوم. حتی اگر بتوانم، که شک هم دارم بتوانم». سرمایه‌دار پرسید: «چرا؟»، «چون من می‌خواهم برای ایده‌هایم کار کنم و قبل از هر چیز برای اسپرانتو». او گفت: «اما این کار پول زیادی می‌خواهد. بعد می‌توانی به کارت وسعت دهی. خوب فکر کن وقتی میلیونر شوی چه کارهایی که نمی‌توانی بکنی».
شب بعد دوباره به پیشنهاد او فکر کردم؛ پیشنهادی که بزرگ‌ترین وسوسه زندگی‌ام بود. تنها روی خوشایند و خوشحال‌کننده داستان را مد نظر قرار ندادم، چون جوانان میلی به پیش‌بینی ناکامی و عدم موفقیت ندارند. سختی‌اش درآوردن میلیون اول است، میلیون دوم راحت‌تر درمی‌آید. بعد آدم می‌گوید، چرا دنبال میلیون بعدی نروم؟! چند سال که به همین منوال بگذرد شاید من هم‌تراز راکفلر یا کارنگی شوم. تازه آن‌وقت می‌توانم به جنبش کمک کنم. اما آینده را می‌دیدم که جلوی آینه ایستاده‌ام و به موهای سفیدم نگاه می‌کنم. حالا دیگر جوانی‌ام گذشته و کل زندگی‌ام صرف جمع‌کردن پول شده است.
سپیده‌دم، موقعی که سرانجام خواب پلک‌هایم را سنگین کرد چشم بر این وسوسه بستم. ترجیح دادم زندگی درویشی داشته باشم ولی بدون فوت وقت برای جنبش کار کنم و از مسیرم منحرف نشوم. هیچ‌وقت آن شب را فراموش نکردم.



نمایی از برادوی در سال ۱۹۰۹

# 7. MALGAJA KRISTNASKO

Post RIFUZO enviciĝi en la financistajn rondojn de Usono mi revenis al mia malriĉa ĉambro sur teretaĝo de malpura avenuo nov-jorka kaj konstatis ke mia mono rapide malaperis.
Mi estis tro fiera por pruntepreni de la eldonisto speciale post rifuzo de lia tiom afabla propono trovi al mi oficon en grava entrepreno.
Havante la revenbileton en poŝo mi povus revojaĝi Eŭropon, ĉar mia tasko estis plenumita kaj la eldonaj aranĝoj estis konkluditaj inter Hachette kaj la trovita korespondа firmo en Usono. Sed ĉu oni revenas Eŭropon post du monatoj en Usono, kiam oni estas dekokjara? Ĉu oni ne volas vidi iom pli vaste tiun novan mondon?
Ankaŭ mi nepre decidis, ke mi vizitos la prezidanton de Usono en Washington. Sed por tio necesus pagi la veturon, atendi post Kristnasko kaj aĉeti pli taŭgan veston. Kompreneble mi povus peti iom da mono de la patro, ĉar mi ja sciis, ke li subtenis ĉiujn miajn pliaĝajn fratojn, entute ses, ĝis ili estis dudekjaraj. Do mi povus skribi leteron al Ĝenevo.
Sed en Ameriko la atmosfero ne instigas al tio. Tie estas lando, kie junuloj sentas sin sendependaj. La samon sentis jam mi. Estus hontinde peti monon de la gepatroj. Necesas fari mem kaj eĉ manĝi nur terpomojn se necese. Nur resti sendependa kaj kuraĝa
Tre malgajan Kristnaskon mi pasigis en mia malpura teretaĝa ĉambro. La luistino eĉ vendis mian pantoflojn al najbaro por aĉeti karbon por iom varmigi dum la kristnaska tago.
Malĝojon, malvarmon kaj veran nigran vesperon de malkuraĝigo mi pasigis la antaŭkristnaskan nokton, sed matene alvenis mirakle du varmigaj leteroj: invito al svisa familio en Brooklyn kaj invito de esperantistoj en Filadelfio por fari kursojn tie dum monatoj kun certigita loĝado
La finjarajn festojn mi tiam ĝoje kaj revarmigite pasigis en ĉarma rondo de svisa horloĝista familio, kie mi povis jam konstati kiel rapide amerikaniĝas fremduloj en Usono.
Ankoraŭ la francan lingvon oni parolis en tiu bonkora amika rondo, sed la gefiloj jam havis anglan eĉ amerikan akcenton kaj inter si babilis angle kiel en la lernejo. Ili jam sentis sin entute usonaj.

## سال نوی غم‌انگیز

بعد از این‌که چشم‌هایم را روی آن وسوسه بستم و نخواستم در آینده یک سرمایه‌دار آمریکایی شوم به اتاق فقیرانه خود در زیرزمین کثیف خیابانی در نیویورک بازگشتم و دیدم پولم ته کشیده است.
به خاطر قرضی که از آن ناشر گرفتم، به‌خصوص پس از قبول‌نکردن پیشنهاد واقعا محبت‌آمیزش- کار در یک شرکت مهم - خیلی به خودم می‌بالیدم.
چون کارم تمام و تعامل میان اَشت و آن موسسه مکاتبه‌ای در آمریکا برقرار شد، می‌توانستم دوباره به اُروپا برگردم، بلیت برگشت هم که در جیبم بود. حالا بعد از دو ماه ماندن در آمریکا، وقتی که ۱۸ سالم هست، برگردم؟ بهتر نیست کمی بیشتر با این دنیای جدید آشنا شوم؟
از طرفی می‌خواستم در واشنگتن، رئیس‌جمهور آمریکا را ملاقات کنم. لیکن برای تامین مخارج سفر و خرید لباس مناسب ناچار باید تا بعد از سال نو صبر می‌کردم. البته می‌توانستم از پدرم کمی پول بخواهم، چون او از همه شش برادر بزرگم تا ۲۲سالگی حمایت کرد. بنابراین می‌توانستم نامه‌ای به ژنو بفرستم و از او کمک بخواهم.
لیکن جو آمریکا چنین اقتضا نمی‌کند. اینجا مملکتی است که جوانان احساس استقلال می‌کنند. حالا دیگر من هم همین حس را داشتم. خجالت می‌کشیدم از والدینم کمک بخواهم. لازم بود خودم دست به کار شوم، حتی اگر شده فقط و فقط سیب‌زمینی بخورم. بنابراین باید جسارت به خرج می‌دادم و روی پای خودم می‌ایستادم.
در آن زیرزمین کثیف، کریسمس غم‌انگیزی را گذراندم. خانم صاحبخانه حتی دمپایی‌های مرا هم به یکی از همسایه‌ها فروخت تا زغال بخرد و روز کریسمس خانه را کمی گرم نگه‌دارد.
شب پیش از کریسمس را در اندوه و سرما گذراندم؛ یک شب واقعا ظلمانی. لیکن صبح معجزه‌ای به وقوع پیوست و در عین ناباوری دو نامه دلگرم‌کننده دریافت کردم. دعوت به بروکلین از طرف یک خانواده سوئیسی و دعوت اسپرانتودانان فیلادلفیا جهت برگزاری یک دوره دوماهه همراه با جا و غذا.
در آن زمان، خوشحال و دلگرم جشن‌های پایان سال را در جمع باصفای یک خانواده ساعت‌ساز سوئیسی گذراندم؛ جایی که از نزدیک می‌دیدم چطور خارجی‌ها خیلی زود آمریکایی می‌شوند. هنوز این خانواده در جمع خودمانی‌شان فرانسوی حرف می‌زدند، لیکن حالا دیگر دختر و پسرها همان‌طور که در مدرسه انگلیسی صحبت می‌کردند، در بین خود به انگلیسی، آن‌هم با لهجه آمریکایی حرف می‌زدند. حالا آنها خودشان را کاملا آمریکایی می‌دانستند.

۱. پسر بزرگ اسحاق و ربکا و برادر یعقوب است. او نخست‌زادگی خود را به آش سرخ فروخت و از آنجا به ادوم (به معنی سرخ) معروف گردید. او به شکار اسب و غزال بسیار علاقه‌مند بود. هنگامی که برای شکار رفت تا برگشته غذایی برای پدرش بپزد تا پدرش اسحاق او را برکت دهد، یعقوب آمده و به فریب از اسحاق برکت گرفت.

# اسپرانتو در کشاکش تسخیر آمریکا

**نیویورک‌تایمز مهم‌ترین روزنامه آمریکاست. بیشتر از این جهت که همواره به نقد بی‌پروای اشتباهات و انحرافات دولت آمریکا می‌پردازد. از این رو نیویورک‌تایمز، خارج از آمریکا نیز در سراسر جهان از اعتبار خاصی برخوردار است و اخبارش همواره، بویژه برای مخالفان آمریکا، از سندیت کم‌نظیری بهره‌مند است. بنابراین، توجه نیویورک‌تایمز به زبان اسپرانتو، باید از نظر تحریریه آن دارای اهمیت ویژه‌ای باشد.**

بنا بر گزارش روزنامه نیویورک‌تایمز (۲۲ دسامبر ۲۰۱۷) اعضای «انجمن آمریکایی اسپرانتوزبان در نیویورک» جمعه ۱۵ دسامبر ۲۰۱۷، روزی که به‌مناسبت تولد مصنف زبان اسپرانتو، «لودویک زامنهوف» (۱۹۱۷-۱۸۵۹) «روز زامنهوف» یا «روز جهانی اسپرانتو» نامیده شده است؛ برای زنده نگه‌داشتن خاطره یک سرآغاز بزرگ انسانی و پاسداشت تلاش‌های زامنهوف برای ایجاد یک زبان بین‌المللی بی‌طرف و آنچه که اسپرانتو بدانها بخشیده است؛ در سالن اجتماعات کلیسایی واقع در «میدتاون منهتن» جشن گرفتند و به زبان اسپرانتو از تجربه‌های خویش درباره «اسپرانتو» سخن گفتند. در این گردهمایی آثار زامنهوف نیز به زبان اسپرانتو، به‌عنوان نخستین میراث مکتوب این زبان در معرض تماشای عموم قرار گرفت .

در اینجا، بخش‌هایی از اظهارنظرهای شرکت‌کنندگان این مراسم درباره شیوه فراگیری اسپرانتو و نقش آن را در زندگی آنها می‌خوانیم.

اینجا شهر نیویورک است؛ جامعه اسپرانتوی این شهر از سال ۱۹۰۵ تاکنون، همواره حامی زبان اسپرانتو بوده است. آنها با پرداخت حق عضویتی سالانه، در نشست‌های انجمن اسپرانتو شرکت کرده و با جدیت اهداف آموزشی انجمن را پی گرفته‌اند. بنابراین جای شگفتی نیست اگر این روزها در نیویورک شاهد گروه‌های جوان‌تری از حامیان اسپرانتو هستیم که همت و استقبالشان از زبان اسپرانتو روح تازه‌ای در کالبد جامعه اسپرانتوی نیویورک دمیده است؛ جوانانی که مانند آقای میکو برندینی، رئیس انجمن اسپرانتوی نیویورک، غالبا از برنامه‌نویسان کامپیوتر هستند و زبان اسپرانتو را برخلاف اعضای قدیمی انجمن، به‌طور آنلاین و در فضای مجازی آموخته‌اند.

مکس هوالد، اسپرانتودان ۲۳ ساله، برنامه‌نویس کامپیوتر، تجربه آشنایی‌اش با زبان اسپرانتو را چنین وصف می‌کند: زبان اسپرانتو مرا به سوی خود فراخواند و من بی‌هیچ مقاومتی، به‌دلیل قواعد دستوری منظم و منطقی این زبان، که به کدهای کامپیوتری مانند بود، مسحور و مجذوب آن شدم. نظم و منطق اعجاب‌انگیز حاکم بر قوانین اسپرانتو موجب شد تا به‌سرعت و سهولت دستور این زبان را بیاموزم و با استفاده از آنها، آنچه را که در ذهن داشتم براحتی بر زبان بیاورم. من اسپرانتو را به‌طور آنلاین آموختم و برای شروع گفت‌وگو به گروه‌های اسپرانتوزبان پیوستم.

خوشبختانه تجربه‌ای که آقای هوالد از آن سخن می‌گوید، موهبتی انحصاری و مختص او نیست، بلکه تجربه مشترک همه اسپرانتوزبانان است. رائول گارسیای ۳۲ ساله، اسپرانتودان جوان دیگری است که او هم به زبان خود، تجربه هوالد را تائید می‌کند:

«کمی قواعد دستوری، فقدان صرف‌های جنسیتی و آسانی جمله‌بندی در اسپرانتو نه‌تنها موجب رهایی ذهن زبان‌آموز از رنج‌های فرساینده ذهنی و منفعلانه زبان‌آموزی می‌شود بلکه افزون بر امکان درک بیشتر، به طرز شگفت‌انگیزی بر قدرت خلاقیت و ابداع اسپرانتوزبانان می‌افزاید. همین ویژگی‌هاست که قابلیت دسترسی آسان همگان را به زبان اسپرانتو به‌عنوان «زبان دوم جهانی» فراهم کرده است.»

«زبان منصفانه بین‌المللی»، عبارتی که نیل بلنستین، از دیگر شرکت‌کنندگان این گردهمایی، روی لباس خود حک کرده؛ وصفی ساده، کوتاه و بس رسا از زبان اسپرانتو، به‌عنوان یک زبان بین‌المللی است. زیرا که هیچ‌گونه تبعیض سیاسی، فرهنگی و نژادی در اسپرانتو به چشم نمی‌خورد.

خانم باربارا براون، بانوی ۲۴ ساله اهل پرینستون، یکی دیگر از جوانان حاضر در این گردهمایی است. خانم براون دکمه‌ای تزئینی به لباس خود آویخته و اعتقادش را درباره زبان اسپرانتو در قالب عبارتی دستنویس به خط اسپرانتو، این‌گونه ابراز می‌دارد: «اگر شما می‌توانید این عبارت را بخوانید، پس من شما را، از پیش دوست می‌داشته‌ام.» باربارا، این عبارت را از یکی از آهنگ‌های محبوب اسپرانتویی‌اش وام گرفته است. او نیز مانند دیگر اعضای جوان انجمن، اسپرانتو را، برخلاف اعضای قدیمی، که آن‌را از کتاب و یا در دوره‌های آموزشی آموخته‌اند، به‌صورت آنلاین فراگرفته است.

آرتور بونتی ۵۴ ساله، که در بروکلین بزرگ شده، می‌گوید اسپرانتو را تا اندازه زیادی از طریق تنظیم موج کوتاه رادیو روی برنامه‌هایی که از مکان‌های دور از قبیل هاوانا، مسکو و سوئیس پخش می‌شده، آموخته است.

خانم سوفیا سوسکینا، از دیگر شرکت‌کنندگان این گردهمایی، که اسپرانتو را در جوانی، در کلوپ اسپرانتوی لتونی آموخته است؛ از تجربه آشنایی با اسپرانتو و تاثیر آن بر زندگی‌اش این‌گونه ما را آگاه می‌کند: «اسپرانتو زندگی من است». در سال ۱۹۷۴، زمانی که به نیویورک

SECTIONS HOME SEARCH **The New York Times**

N.Y. / REGION

## *Feliĉa Ferioj! Toasting the Holidays in Esperanto*

By COREY KILGANNON DEC. 21, 2017



L.L. Zamenhof, the Polish-born physician who invented Esperanto. Ullstein Bild, via Getty Images

"Saluton," was how members of the Esperanto Society of New York greeted each other as they arrived at their holiday party in Midtown Manhattan.

They gathered to honor L.L. Zamenhof, the Polish-born physician who invented Esperanto, the language these club members study and speak.

Dr. Zamenhof was born on Dec. 15, 1859, and the club gathers every December to celebrate Zamenhof Day — Zamenhofa Tago, to Esperantists — something of a high holy day to club members.

"Today is our biggest holiday," said the club's president, Miko Brandini, who with more than a dozen other members celebrated in the meeting room of a church decorated with a sampling of Dr. Zamenhof's books and some flowers

مهاجرت کردم، از طریق «اداره خدمات مسافرتی اسپرانتو» دفترچه و فهرستی از اسپرانتودانان نیویورک را در اختیار داشتم. دوستان زیادی از طریق اسپرانتو پیدا کردم. آشنایی با این افراد، مهاجرت و زندگی در غربت را برای من تا اندازه زیادی آسان کرد.

به همین ترتیب، رناتا کازمارسکا، مهاجر ۵۰ ساله لهستانی که اسپرانتو را در نوجوانی در ورشو آموخته، می‌گوید در دهه ۱۹۹۰ وقتی به نیویورک نقل‌مکان کردم، پیش از هر کاری به انجمن اسپرانتو پیوستم. از طریق ارتباطات اسپرانتویی، برای کار در سازمان ملل درخواست دادم و خوشبختانه تاکنون نیز در این سازمان مشغول کار هستم. خانم کازمارسکا «روز جهانی اسپرانتو» را فرصتی طلایی و شانسی برای ادای احترام به اسپرانتو و مبدع آن که اتفاقا هموطن اوست می‌داند و از این بابت بسیار مفتخر است.

و بالاخره جیمز ووداستاک، مهاجری ۴۸ ساله از مسکو که به گفته خودش می‌تواند بیش از ۲۰ زبان را بخواند. اما برای بیان بی‌واهمه رویاها و آرزوهایش به اسپرانتو سخن می‌گوید.

مترجم: زهره رمضانی

## دعوت به مشارکت در پروژه خرید دفتر انجمن اسپرانتو

دوستان گرامی!

تمامی دوستانی که مایل به سرمایه‌گذاری جهت خرید ملکی به عنوان مقر اصلی انجمن اسپرانتوی ایران هستند، می‌توانند از این فرصت طلائی بهره برده، آمادگی خود را برای شرکت در این پروژه‌ی اقتصادی- فرهنگی اعلام نمایند. طبق چارچوب کلی برنامه‌ی انجمن اسپرانتوی ایران برای اجرای این پروژه، هر کسی که مایل به سهامدار شدن در این ملک است، می تواند کمک خود را در خرید ملک انجام دهد و به همان نسبت سهمی در مالکیت ملک داشته باشد. حداقل کمک ۲۰ میلیون تومان است. اعضای هیات رئیسه و کمیته انجمن اسپرانتوی ایران تاکنون آمادگی خود را برای مشارکت به مبلغ ۲۰۰ میلیون تومان اعلام کرده‌اند. جهت شرکت در این پروژه و دریافت جزئیات با آقای دکتر کیهان صیادپور به آدرس تلگرامی زیر تماس حاصل فرمایید.

@keyhan1346

Karaj gesamideanoj!

De kiam IREA estas fondita,pri la oficejo ĉiam suferis. La granda plikostigo de la luoloko ĉiujare, translokiĝo de parto al alia parto en Tehrano fine kaŭzis decidon aĉeti loĝejon por la oficejo, Tial la komitato kaj estraro akceptis grandan parton pagi, sed ne sufiĉas.

Do ni petas ĉiun samideanon kiu deziras ankaŭ pagi, lia/ŝia porco estos oficiale registrota laŭsesone.

Vi povas skribi pri via helpo al s/d-ro Keyahn Sayadpor : ksayadpour@gmail.com

IREA elkore dankas kaj premos vian kunlaboran manon.

Sincere Salutas

Irana Esperanto-Asocio انجمن اسپرانتوی ایران




5-a Irana Esperanto-Kongreso
La 12-a ĝis la 14-a de Aprilo 2018

پنجمین کنگره اسپرانتو ایران

۲۳ و ۲٤ فروردین ۱۳۹۷